

ДО ІННОВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

І. В. Подрез-Ряполова, к.ю.н., в.о. зав. наук. відділу

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України, м. Харків

ORCID 0000-0002-8802-1441

Поточний стан економіки країни потребує нової концепції реконструкції, що повинно впроваджуватися перш за все через систему належних заходів щодо забезпечення її відкритості та конкурентоспроможності на відповідних інноваційних засадах, з врахуванням першочергових завдань щодо активізації євроінтеграційних процесів та вдосконалення нормативно-правового регулювання інноваційного процесу.

Сталий економічний розвиток у довгостроковому періоді насамперед обумовлений впровадженням зарубіжного досвіду інноваційної діяльності високорозвинутих країн, дією чинників, що спрямовані на підтримку освоєння передових досягнень вітчизняної техніки і науки, технології, при чому, інноваційні чинники є визначальними в системі підвищення конкурентоспроможності економіки країни і слугують прискоренню, перманентності інноваційного процесу (ефективність якого визначається непрямою взаємодією великої кількості чинників, які можна згрупувати у стан зовнішнього середовища; інноваційний потенціал соціально-економічної системи; особливості проведення інноваційного процесу тощо) та розвитку, ефективності функціонування інноваційної системи [1].

У післявоєнний період інноваційна політика повинна здійснюватися з метою досягнення довгострокових соціально-економічних цілей та завдань відтворення високоякісного основного капіталу шляхом обґрунтування

цільового прогнозу науково-технологічного розвитку і застосування комплексної методології розробки державних програм, інвестиційних та інноваційних проєктів та програм, у системній єдності з ринковими економічними механізмами формування сприятливого інноваційного клімату країни та державного стимулювання інвестиційних процесів у різних секторах, з урахуванням потреб ринку та безпеки країни [2]. Для розбудови національної системи «сталий розвиток – безпека» у повоєнний період варто розглядати інноваційну політику як сукупність інструментів управління цілеспрямованим впровадженням інновацій, що сприятимуть сталому розвитку [3]. Отже, інноваційна політика відіграє важливу роль у контексті реалізації поновлювальних заходів.

Правильно визначено, що головними чинниками системи конкретних важелів реалізації політики розвитку інноваційного потенціалу країни є економічні (фінансові резерви; науково-технічні розробки та інфраструктура; ефективна система матеріального заохочення інноваційної діяльності); законодавчі (державна підтримка інноваційного розвитку; надання законодавчо закріплених пільг, що стимулюють розвиток інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання); організаційні (гнучкість організаційних структур управління; децентралізація; автономія; формування цільових груп) [4].

Отже, на підставі вищенаведеного доцільно виокремити наступні ключові напрями щодо відновлення економіки України (що визначені із урахуванням впливу відповідних інноваційних чинників):

1) Вдосконалення державної політики (в тому числі інноваційної) щодо підтримки діяльності суб'єктів впровадження інновацій та учасників інноваційного процесу.

2) Посилення євроінтеграційних процесів як умови наближення України до членства в ЄС, залучення міжнародного досвіду з відновлення

інноваційної економіки, підтримання та функціонування українського бізнесу.

3) Посилення інвестиційної складової, стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні шляхом створення сприятливих умов для ведення інноваційного бізнесу, розбудови цифрової інфраструктури, залучення в національну економіку іноземних інвесторів, зокрема шляхом створення відповідних інноваційних платформ. Так, нещодавно була створена унікальна електронна платформа Advantage Ukraine [5], на якій зібрано понад 500 інвестиційних проєктів та можливостей у 10-ти галузях економіки (металургія, агропромисловий комплекс, енергетика, фармацевтика, природні ресурси, логістика та інфраструктура, деревообробна промисловість, інноваційні технології, промислове виробництво).

4) Підтримання належного рівня нормативно-правового забезпечення системності інфраструктурної підтримки інноваційного процесу та учасників інноваційної діяльності.

5) Впровадження заходів щодо відновлення структурної побудови інноваційної системи на усіх рівнях, в тому числі відбудови регіональної інноваційної системи з врахуванням існуючої динаміки диспропорцій функціонування регіональної економіки.

До зазначеного слід додати, що для відновлення економіки в повоєнний період на рівні регіональних економічних систем необхідно активізувати інноваційно-інтелектуальні детермінанти в напрямі: здійснення заходів з підтримки малого та середнього бізнесу, у тому числі в напрямі розвитку інноваційних підприємств; підтримки вітчизняних виробників у регіональному розрізі з урахуванням особливостей їх функціонування в сучасних умовах; стимулювання регіонів до використання інновацій та їх продукування; заохочування впровадження креативних рішень у всіх сферах регіонального відтворення для залучення латентного потенціалу

регіональних економічних систем; активізації залучення зовнішніх інвестицій для повоєнного відновлення регіонів; створення ефективної інфраструктури для підтримки інновацій; формування смарт-спеціалізації регіонів; підвищення рівня інноваційної культури в регіоні [6]. Всі зазначені складові підкреслюють важливість заходів з відновлення регіональних економічних систем, тому враховуючі необхідність підтримки та поновлення відповідної інноваційної інфраструктури першочерговим постає питання щодо розбудови регіональної інноваційної системи.

Отже, у сучасних умовах за доцільне вбачається розробка стратегії ефективного відновлення економіки у взаємозв'язку із заходами інноваційного та євроінтеграційного спрямування, що корелюють із ключовими завданнями соціально-економічного розвитку. Окрім цього, потребують посилення заходи щодо розбудови національної інноваційної екосистеми та її складових, з метою підвищення інноваційності та ефективності національної економіки. Перспективами подальших наукових досліджень є розгляд питань щодо вдосконалення основних напрямів національної інноваційної політики.

Література:

1. Юринець З. В. Інноваційні стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності економіки України: дис. ... д-ра екон. наук. Львів, 2016. 519 с. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/dis_yurynets.pdf.

2. Яцкевич І. В. Інноваційна політика України у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-53>.

3. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і

трансферу знань. 2022. 280 с. URL: https://iidskt.org.ua/wp-content/uploads/Monografiya_Vidnovlennya_2022.pdf.

4. Сочинська-Сибірцева І. М. Чинники інноваційного розвитку країни. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 18. С. 73-77. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/18.13>.

5. Advantage Ukraine. URL: <https://advantageukraine.com/>.

6. Ханін С. Стан та повоєнне відновлення економіки України із урахуванням інтелектуально-інноваційних детермінант розвитку регіонів. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 4(32). С. 226-232. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/277092/271851>..